

شبهه 11 تیر 1392 - 09-03

ویژگی‌های تیم اقتصادی کابینه جدید

جام‌جم در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی می‌کند ...

جام‌جم در گفت‌وگو با کارشناسان بررسی می‌کند ویژگی‌های تیم اقتصادی کابینه جدید

در حالی که بهبود اقتصاد کشور و مسائل معیشتی اصلی‌ترین درخواست مردم از دولت آینده است، کارشناسان با اشاره به شرایط اقتصادی ویژه‌ای که کشور در آن قرار دارد، ترکیب تیم اقتصادی را از اهمیتی بسیار بالاتر نسبت به دیگر اعضای کابینه دولت یازدهم ارزیابی می‌کنند.

به گزارش جام‌جم، هر روز که به پایان کار دولت دهم و آغاز به‌کار رسمی یازدهمین دولت نزدیک می‌شویم، گمانه‌زنی‌های بیشتری درباره ترکیب احتمالی کابینه مطرح می‌شود. اما به لحاظ اهمیتی که این روزها مردم برای مسائل اقتصادی قائل هستند و تغییر و تحولات آن را به دقت رصد می‌کنند، مساله تیم اقتصادی کابینه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده است؛ اهمیتی که حاکی از بیم و امید شدید مردم نسبت به افول یا بهبود اوضاع اقتصادی کشور است. مردم می‌خواهند بدانند افرادی که قرار است در کابینه اعتدال سکاندار اقتصاد کشور شوند چه افرادی هستند و آیا توانایی کنترل و هدایت کشتی اقتصاد در دریایی که تورم، بیکاری و تحریم آن را متلاطم کرده و بی‌ثباتی هر روزه سیاست‌های اقتصادی، افق آن را مبهم ساخته است، دارند یا خیر. از سوی دیگر حتی در صورت دارا بودن شرایط فردی، تجربه دولت اخیر نگرانی‌های زیادی را درخصوص همخوانی نداشتن تیم اقتصادی کابینه هم با یکدیگر و هم با رئیس‌جمهور و در نتیجه تغییرات مکرر در پست‌های کلیدی ایجاد کرده است. با توجه به این نکات کارشناسان اقتصادی در گفت‌وگو با جام‌جم تصریح دارند که دولت یازدهم باید بیشترین دقت و تامل را در انتخاب تیم اقتصادی کابینه به کار بسته و انرژی زیادی را صرف آن کند، چرا که این افراد باید خود را برای مدیریت شرایط ویژه‌ای که اقتصاد ایران در آن قرار دارد، آماده کنند. به‌زعم این کارشناسان، تیم اقتصادی کابینه به تمام معنی باید رجل اقتصادی باشند. یعنی چه در عرصه آکادمیک و تئوری و چه در عرصه مدیریت عملی بخش‌های مختلف اقتصاد تجربه و تبحر داشته و به پختگی کامل رسیده باشند. از دیگر ویژگی‌های اشاره شده درباره این افراد انسجام آنان است، چرا که تجربه مکرر و تلخ اختلاف و برکناری و بلاتکلیفی همواره همراه تیم اقتصادی بوده و هیچ‌گاه آن را راحت نگذاشته است. اکنون که دولت یازدهم می‌خواهد از تمام سلايق استفاده کند باید انتخاب‌ها طوری باشد که حضور سلايق متعدد باعث برهم ریختگی و اختلاف مکرر نشود. کارشناسان اقتصادی همچنین پیشنهاد می‌کنند دولت از چهره‌های موفق کابینه‌های دیگر به عنوان مشاوران اقتصادی هر وزارتخانه استفاده کرده و طرح مشاوران جوان دولت‌های احمدی‌نژاد را با تغییر به‌عنوان مشاوران با تجربه احیا و در کنار هر وزیر جوان و پر انرژی مشاوران اختصاصی خردمند و سالخورده قرار دهد. این افراد همچنین از دولت یازدهم می‌خواهند در میان تیم اقتصادی دولت به سه پست کلیدی ریاست بانک مرکزی، سازمان برنامه و وزیر اقتصاد به‌دلیل تاثیر قهری آنان بر تمام جنبه‌های اقتصاد کشور و موفقیت دیگر بخش‌ها توجه ویژه‌تری مبذول دارد.

چینش کابینه براساس شایسته‌سالاری و انسجام

با در نظر گرفتن شرایط خاص اقتصادی کشور بدیهی است تیمی که قصد کنترل این اوضاع را دارد، باید از بهترین‌ها بوده و به گفته رئیس‌جمهور منتخب، صرفاً از یک حزب و جناح نباشد و در یک کلام، این مأموریت به بهترین‌ها سپرده شود.

دکتر محمد نهاوندیان که این روزها وظیفه رسیدگی به مسائل اقتصادی در تیم حسن روحانی به او سپرده شده است، در گفت‌وگویی که با جام‌جم داشت به این نکته اشاره کرده و می‌گوید: رئیس‌جمهور منتخب قاعدتاً تمام تلاش‌ها را برای رعایت شایسته‌سالاری در انتخاب وزرا و اعضای تیم اقتصادی به عمل خواهد آورد.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران خاطرنشان می‌کند: در این جهت در یک سطح بسیار گسترده، از صاحبانظران در این خصوص نظرخواهی می‌شود تا علاوه بر رعایت تخصص در این امر خطیر، مساله انسجام گروهی نیز مورد توجه قرار گیرد. به گفته او بر این اساس، فارغ از وابستگی‌های سیاسی و گروهی و صرفاً با توجه به شایستگی‌ها و توانایی‌های افراد عمل می‌شود و در نهایت افراد از سوی یک تیم با تجربه و زبده ارزیابی و انتخاب خواهند شد. نهادندیان می‌افزاید: تیم اقتصادی از افراد زبده‌ای تشکیل می‌شوند که خود توسط افراد خبره گزینش شده‌اند، تلاش می‌شود بهترین‌ها در کابینه یازدهم باشند و از همه نظر با هم انسجام و توافق داشته باشند چون نمی‌خواهیم مسائل حاشیه‌ای دیگر دولت‌ها در این دولت تکرار شود.

علامت‌های کابینه به بازار

اما تاکید صرف بر شایسته‌سالاری هم خود در بردارنده نگرانی‌هایی است. اتکا بر شایسته‌سالاری صرف در ادوار گذشته سبب شده تا در بعضی بخش‌ها به این بهانه تغییر پی‌درپی و تزلزل مدیریت یا ناتوانی مسئولان برای کنترل اوضاع ایجاد شده شود. بنابراین تعریفی که دولت از این واژه دارد بسیار حائز اهمیت است.

عباس آخوندی وزیر پیشین مسکن و عضو فعلی شورای رقابت در تعریف شایسته‌سالاری معتقد است اعضای اقتصادی کابینه علاوه بر داشتن تخصص و تجربه باید توانایی کنترل و مدیریت اوضاع را هم داشته باشند. او این جمله را اینگونه توضیح می‌دهد: مدیریت یک مفهوم فراتر از تخصص است. وزیر باید یک قدرت فهم عمومی از توسعه ملی ایران داشته باشد.

وی با بیان این مطلب به خبرنگار جام‌جم گفت: در یک نگاه فراتر باید یک رویکرد واحد و یکپارچه در دولت حاکم باشد و افراد، یکدیگر را نقض نکنند. به گفته او علامتی که تیم اقتصادی کابینه به بازار می‌دهد خیلی مهم است. از این جهت که این تیم باید به بخش خصوصی اطمینان دهد که قرار نیست به عنوان یک رقیب جدی در برابر آن قرار بگیرد، بلکه قرار است با مساعد کردن فضای کسب و کار، آینده‌ای بهتر را در برابر این بخش قرار دهد.

به گفته وزیر اسبق مسکن، در همین راستا باید مهم‌ترین نگاه‌ها به رفع مسائلی از جمله بیکاری، کاهش تصدی‌گری نهادهای عمومی و واگذاری نهادهای عمومی وابسته به ارگان‌های نظامی به بخش خصوصی واقعی باشد. او همچنین بحث تورم و مشکلات معیشتی مردم را نیز در ارتباط تنگاتنگ با همان علامتی می‌داند که تیم اقتصادی کابینه به بازار خواهد داد.

وی تصریح کرد: اگر رجال اقتصادی وارد کابینه شوند تمام این انتظارات محقق خواهد شد.

این سه نفر

علامت... علامت‌های کابینه... واقعا کابینه چگونه می‌تواند در آغاز فعالیت خود علامت‌هایی به بازار بدهد. دکتر علی معنوی‌راد، نماینده پیشین ایران در بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول این مساله را عمدتاً در نقش سه مهره کلیدی کابینه ارزیابی می‌کند: #171 وزیر اقتصاد، رئیس کل بانک مرکزی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی. به اعتقاد این کارشناس اقتصادی باید برخلاف گذشته که تضادهای شدیدی در بین این سه نفر در کابینه‌های مختلف دیده می‌شد، در دولت اعتدال یک نوع هماهنگی و ارتباط تنگاتنگ بین نظرات این سه مهره کلیدی کابینه وجود داشته باشد. faquo&

وی می‌افزاید: بخصوص در شرایطی که معلوم نیست آینده تحریم‌ها برای نظام پولی و به‌طور کلی اقتصاد کشور چگونه رقم‌بخورد، نیاز است تا افرادی در این سه پست مهم قرار بگیرند که علاوه بر داشتن تخصص، تجربه و قدرت مدیریت، بتوانند اقتصاد کشور را از این آینده خطیر عبور دهند. او هم معتقد است این افراد باید در گام نخست، تکلیف خودشان را با بازار مشخص کرده و به‌طور عملی ثابت کنند که رقیب بازار نیستند و نخواهند بود.

مدیرکل پیشین ارزی بانک مرکزی با بیان این‌که اگر ذره‌ای عقلانیت در کابینه اقتصادی دولت آینده وجود داشته باشد، به‌سرعت آثار خودش را نشان خواهد داد، بر این باور است که سابقه علمی و تجربی برای تیم اقتصادی کابینه، دو ویژگی بسیار مهمی است که البته در عین رعایت این موضوع، باید افراد به نحوی انتخاب شوند تا اختلافاتی که در گذشته در کابینه‌های مختلف وجود داشته دیگر مشاهده نشود. به اعتقاد معنوی‌راد، رئیس کل بانک مرکزی در این بین نقشی بسیار مهم ایفا می‌کند که باید علاوه بر تخصص اقتصادی، و دانش بانکی، بتواند در بازی‌ها و معادلات سیاسی داخلی و بین‌المللی هم نقش خود را بخوبی ایفا کند.

وحدت در عین کثرت

یکی از مهم‌ترین نکاتی که بسیاری از کارشناسان درباره ویژگی‌های تیم اقتصادی دولت جدید به آن اشاره می‌کنند، موضوع همگن بودن و هماهنگی آنها با رئیس قوه مجریه است. این هم شاید به دلیل جلوگیری از تجربیات تلخ گذشته باشد که بارها سبب توقف کارها و نیز چرخش 180 درجه‌ای سیاست‌ها بعد از انتخاب وزرای جدید شد. اما آیا با فراجناحی بودن دولت، آن‌گونه که حسن روحانی وعده داده، امکان تحقق این شرط فراهم خواهد شد؟

حسین نجابت عضو کمیسیون انرژی مجلس در این باره می‌گوید: ادعای فراجناحی بودن کابینه ادعای خوبی است؛ اما باید یک شاخصه دیگر هم در این میان مورد توجه ویژه قرار گیرد و آن شاخصه، هماهنگی اندیشه‌های کابینه با رئیس‌جمهور است.

او با اشاره به وعده‌های رئیس‌جمهور منتخب مبنی بر انتخاب کابینه از یک طیف وسیع فکری و پایبند نبودن به یک‌جناح یا حزب خاص، تأکید می‌کند: با این شیوه، به نظر می‌رسد کار سختی در این زمینه پیش روی دکتر روحانی باشد.

نجابت که خودش نیز در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری، به‌عنوان عضو ستاد مرکزی و مشاور اقتصادی یکی از نامزدها فعالیت می‌کرد، ادامه داد: این تیم علاوه بر کثرت دیدگاه‌ها باید وحدتی هم با هم داشته باشند تا کارها به نحو احسن پیش برود. البته در این زمینه روحیه بالای خلاقیت و شجاعت در مدیران انتخاب شده و نیز داشتن درک بالا از مسائل منطقه و جهان است که می‌تواند کارها را جلو ببرد.

نجابت افزود: وقتی می‌خواهند کابینه را از همه جناح‌ها انتخاب کنند طبیعتاً توانایی‌ها و نه رویکرد سیاسی را ملاک عمل قرار می‌دهند. بنابراین باید افرادی که انتخاب می‌شوند ضمن برخورداری از یک پیشینه روشن، کارآمدی را به‌عنوان یک معیار اساسی در کارنامه عملکردی خود داشته باشند.

این عضو کمیسیون انرژی مجلس درخصوص ویژگی‌های لازم برای وزیر نفت آینده هم تصریح کرد: این حوزه به وزرای خلاق، جوان و پر کار نیاز دارد تا بتوانند تحریم را مدیریت کنند و کشور را از این مرحله عبور دهند.

به اعتقاد او وزیری که در این سمت قرار می‌گیرد باید سابقه مدیریتی قابل قبولی داشته باشد اما رفتن به سمت مس‌ها زیاد درست نیست.

چکیده نگاه کارشناسان

* دولت یازدهم باید بیشترین دقت و تامل را در انتخاب تیم اقتصادی کابینه به کار بسته و انرژی زیادی را صرف آن کند

* تیم اقتصادی کابینه به تمام معنی باید رجل اقتصادی باشند

* انتخاب‌ها طوری باشد که حضور سلايق متعدد باعث برهم ریختگی و اختلافات مکرر در تیم اقتصادی نشود

* دولت از چهره‌های موفق کابینه‌های دیگر به عنوان مشاوران اقتصادی هر وزارتخانه استفاده کند

* رئیس‌جمهور منتخب به سه پست کلیدی ریاست بانک مرکزی، سازمان برنامه و وزیر اقتصاد توجه ویژه‌ای مبذول دارد

* علامتی که تیم اقتصادی کابینه به بازار می‌دهد خیلی مهم است

* تیم اقتصادی باید با اندیشه‌های رئیس‌جمهور هماهنگ باشد